

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 0 6 1 A 1 0 1 1 1

SPOMLADANSKI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 1

Razčlemba neumetnostnega besedila

Ponedeljek, 29. maj 2006 / 60 minut

*Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki: kandidat prinese s seboj nalivno pero ali kemični svinčnik.
Priloga z neumetnostnim besedilom je na perforiranem listu, ki ga pazljivo iztrga.
Izpitni poli je priložen ocenjevalni obrazec.*

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne obračajte strani in ne začenjajte reševati nalog, dokler Vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro na označeno mesto zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec.

V tej izpitni poli je 28 nalog. Rešitve vpisujte z navadno rabo velikih in malih pisanih ali tiskanih črk v prostor, ki je za to predviden. Pri nalogah izbirnega tipa za odgovor obkrožite samo po eno črko, če v navodilu za reševanje naloge ni določeno drugače.

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Naloge, pisane z navadnim svinčnikom, se točkujejo z nič (0) točkami. Pišite razločno. Nečitljive rešitve ter nejasni popravki se točkujejo z nič (0) točkami. Če se zmotite, napačno rešitev prečrtajte in napišite novo. Rešitve, vpisane s samimi velikimi črkami (verzalkami), se točkujejo z nič (0) točkami.

Pazite na slovnično in pravopisno pravilnost odgovorov.

Število točk, ki jih lahko dobite za posamezne naloge, je navedeno v izpitni poli.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti.

Želimo Vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 1 prazno.

Priloga k Izpitni poli 1

NAJPOPOLNEJŠA IN NAJLEPŠA KNJIGA O ŽIVALIH

za vas 7000 SIT ceneje samo še do 31. 5. 2003

Spoštovani ljubitelj/ljubiteljica živali,

Če bi poznali mojega soseda Matica, bi se strinjali, da se lahko tudi od šestletnikov marsičesa naučimo.

Ker je Matic velik ljubitelj živali, so mu starši končno uresničili željo – dobil je prikupnega hrčka. Naj bo Miško ali Brko? Da bi se lažje odločil, je Matic pozvonil pri nas sosedih in vprašal za mnenje. Odločitev je padla – Brko bo!

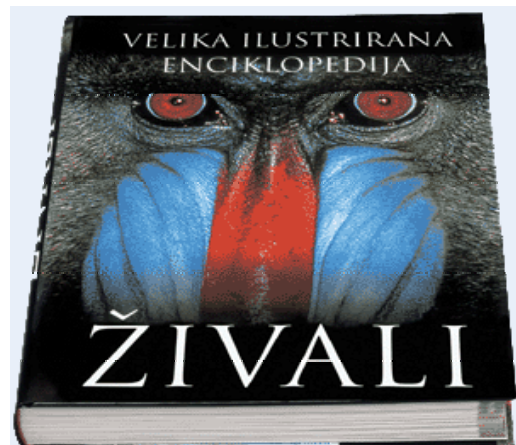
Se sprašujete, zakaj vam pripovedujem o šestletniku? Ker bi vas rada spomnila, da vsem nam pri odločanju pogosto **pomagajo mnenja in priporočila** drugih.

Pomislite, koliko lažja bi bila odločitev, če bi vam nekaj priporočalo ne le pet, deset ali dvajset ljudi, temveč milijoni posameznikov iz **več kot 30 držav**. Prav toliko priporočil z vsega sveta vam lahko zagotovim za novo živalsko enciklopedijo.

VELIKA ILUSTRIRANA ENCIKLOPEDIJA ŽIVALI je trenutno najobsežnejša in najpopolnejša izdaja te vrste na svetu, saj jo je kar 4 leta pripravljalo 70 največjih svetovnih poznavalcev živalskega sveta, prevod pa je delo slovenskih strokovnjakov s posameznih področij.

V njej boste **našli najsodobnejša spoznanja in zanesljiva dejstva** o več kot 2000 živalskih vrstah. Še posebej pa vas bo navdušilo **več kot 5000 fotografij** vrhunskih svetovnih fotografov. Zagotavljam vam, da toliko izjemnih fotografij na enem mestu še niste videli.

Kljub strokovnosti in obsežnosti knjigo odlikujeta razumljivost in preglednost, tako da jo boste lahko uporabljali **ljubitelji živali vseh generacij** – osnovnošolci, dijaki, študenti in odrasli.

Če ta najnovejši in najpopolnejši vodnik po živalskem kraljestvu naročite zdaj, boste **prihranili kar 7000 SIT in BREZPLAČNO** prejeli še darilo. Enciklopedija izide septembra, v prvem prednaročilu, ki velja samo še **do 31. maja**, pa boste zanjo odšteli 19.900 SIT (cena v drugem prednaročilu od 1. 6. do izida: 23.900 SIT, cena po izidu: 26.900 SIT).

Prepričana sem, da vas bo enciklopedija navdušila, zato vam dajem 16-dnevno garancijo. Če s knjigo ne boste zadovoljni, jo boste lahko vrnili v 16 dneh po prejemu.

Lepo vas pozdravljam!

Barbara Kovačič,
vodja direktnega trženja

Ljubljana, marec 2003

P. S. Ne pozabite! Če se **do 31. maja** pridružite milijonom navdušenih uporabnikov nove enciklopedije živali, boste **prihranili kar 7000 SIT** in prejeli **DARILO**.

Mladinska knjiga
ZALOŽBA

Informacije in naročanje: 01 241 33 00, www.mladinska.com/zivali

PRAZNA STRAN

Pozorno preberite izhodiščno besedilo in rešite naloge.

1. Naslov izhodiščnega besedila se navezuje na

- a) okoliščine nastanka besedila.
- b) besedilno vrsto.
- c) slogovni postopek.
- č) temo besedila.

(1)

2. S katerim prevladujočim namenom je bilo napisano izhodiščno besedilo?

Sporočevalkin prevladujoči namen je bil

- a) zagotoviti bralcem, da bo knjiga pravočasno dobavljena.
- b) povabiti bralce k branju knjige.
- c) doseči, da bi bralci kupili knjigo.
- č) obvestiti bralce o izidu knjige.

(1)

3. Preberite prve tri odstavke izhodiščnega besedila in ugotovite, kako so vsebinsko povezani s temo besedila. Odgovor oblikujte v povedi.

(2)

4. Katera poved v 4. odstavku pomeni prehod v jedro izhodiščnega besedila? Na črto napišite prve tri besede te povedi.

(1)

5. Kaj je enciklopedija živali?

- a) Knjiga, ki vsebuje samo slike živali in zemljevide.
- b) Knjiga, ki daje zaokrožen pregled vse človeške vednosti o živalih.
- c) Knjiga, v kateri so slovenska poimenovanja živali razvrščena po abecedi in prevedena v latinščino.

(1)

6. Obkrožite DA, če je trditev v skladu z izhodiščnim besedilom, ali NE, če ni.

Knjiga je izšla marca 2003 pri založbi Mladinska knjiga.	DA	NE
Knjigo je napisalo 30 največjih svetovnih poznavalcev živalskega sveta.	DA	NE
Knjiga je nastajala 4 leta, kar je po mnenju avtorice izhodiščnega besedila dolgo.	DA	NE
Oktobra 2003 bo knjiga stala 26.900 SIT.	DA	NE
Matic je pokazal veliko zanimanja za knjige o živalih.	DA	NE
Kdor bo knjigo naročil do 31. maja, bo sodeloval na nagradnem natečaju.	DA	NE
Dva tedna po prejemu enciklopedije je še možno vračilo knjige.	DA	NE

(4)

7. Ugotovite, katerim bralcem izhodiščno besedilo ni namenjeno.

- a) Morebitnim kupcem.
- b) Ljubiteljem živali.
- c) Ljubiteljem znanstvene fantastike.
- č) Dijakom in študentom.
- d) Sosedovim osnovnošolcem.

(1)

8. Katera podatka iz izhodiščnega besedila sta pomembna za bralca, ki bi želel izvedeti, koliko strani obsega Velika ilustrirana enciklopedija živali?

(1)

9. Avtorica besedila Barbara Kovačič je zaposlena

- a) v knjižni založbi.
- b) na knjižnem sejmu.
- c) v živalskem vrtu.

(1)

10. Kateri dve ugodnosti navaja avtorica, da bi pritegnila bralca k prednaročilu knjige?

(2)

11. Zakaj je avtorica izhodiščnega besedila sklenila naročnikom dati 16-dnevno garancijo?

- a) Ker meni, da je knjiga takega obsega, da jo bodo naročniki lahko v 16 dneh prebrali.
- b) Ker meni, da je knjiga tako kakovostna, da si po 16 dneh verjetno noben naročnik ne bo premislil.
- c) Ker meni, da nihče ne bo vrnil knjige, saj je ta obvezen učbenik.

(1)

12. Ugotovite, ali je izhodiščno besedilo subjektivno ali objektivno. Obkrožite ustrezno možnost in svojo odločitev utemeljite tako, da iz 6. odstavka (*V njej boste našli ...*) izpišete tri ustrezne besedne zveze.

SUBJEKTIVNO / OBJEKTIVNO

Izpis besednih zvez: _____

(3)

13. Preberite spodnjo poved (iz izhodiščnega besedila) in rešite nalogi.

Velika ilustrirana enciklopedija živali je trenutno najobsežnejša in najpopolnejša izdaja te vrste na svetu, saj jo je kar 4 leta pripravljalo 70 največjih svetovnih poznavalcev živalskega sveta, prevod pa je delo slovenskih strokovnjakov s posameznih področij.

A Kateri način razvijanja teme prevladuje v povedi?

B Dopolnite: V prvem delu povedi je izražena sporočevalčeva trditev, v drugem delu povedi pa

(2)

14. Dopolnite poved tako, da dopišete besedilno vrsto.

Čprav je izhodiščno besedilo napisano v obliki pisma, je to _____.
(1)

15. Besedno zvezo *Velika ilustrirana enciklopedija živali* iz 5. odstavka izhodiščnega besedila je avtorica v nadaljevanju (v 6., 7. in 8. odstavku) zamenjala z izrazi, ki se na to zvezo navezujejo. Napišite jih.

5. odstavek	<i>Velika ilustrirana enciklopedija živali</i>		
6. odstavek			
7. odstavek			
8. odstavek			

(3)

16. Dopolnite poved.

Avtorica je nekatere besede in besedne zveze v izhodiščnem besedilu napisala v polkrepkem tisku ali z verzalkami (samimi velikimi črkami), da bi _____.
(1)

17. Preberite odlomek iz izhodiščnega besedila in dopolnite trditev tako, da zapišete osebo in število.

Še posebej pa vas bo navdušilo več kot 5000 fotografij vrhunskih svetovnih fotografov. Zagotavljam vam, da toliko izjemnih fotografij na enem mestu še niste videli.

Ker avtorica bralce neposredno nagovarja, uporablja osebne zaimke v _____.
(2)

18. Besedni zvezi *živalski svet* poiščite v predzadnjem odstavku (*Če ta najnovejši ...*) sopomensko besedno zvezo. Izpišite jo na črto, ugotovite, ali je slogovno zaznamovana, in obkrožite pravilno možnost.

Izpisana beseda zveza JE / NI slogovno zaznamovana.

(2)

19. Preberite povedi in ugotovite, ali je pridevnik *živalski* enakozvočnica ali večpomenka.

V knjigi najdemo nova spoznanja o *živalskih* vrstah.

Iz učilnice je bilo slišati *živalsko* kričanje.

Pridevnik *živalski* je

- a) enakozvočnica.
- b) večpomenka.

(1)

20. Podčrtani del povedi zamenjajte z nezaznamovano besedno zvezo in napišite novo poved.

Če se do 31. maja pridružite milijonom navdušenih uporabnikov nove enciklopedije živali, boste prihranili kar 7000 SIT in prejeli darilo.

(2)

21. Nagovor v začetku izhodiščnega besedila (*Spoštovani ljubitelj/ljubiteljica živali*) ni pravilen. Začetke nagovorov povežite z ustreznimi nadaljevanji tako, da na črtice napišete ustrezne številke iz levega stolpca.

1 Spoštovani	___ ljubiteljica
2 Spoštovana	___ ljubitelj in ljubiteljica
3 Spoštovani/Spoštovana	___ ljubitelj/ljubiteljica
	___ ljubitelj

(3)

22. Podčrtane izraze v naslednjih povedih napišite z besedo (na črto).

Za vas bo knjiga 7.000 SIT cenejša. _____

Dajemo vam 16-dnevno garancijo. _____

Vrnili jo boste lahko v 16 dneh po prejemu. _____

(2)

23. Pridevnika iz naslova izhodiščnega besedila zapišite v osnovniku.

(1)

24. Določite stavčno sestavo spodnje povedi.

Če bi poznali mojega soseda Matica, bi se strinjali, da se lahko tudi od šestletnikov marsičesa naučimo.

- a) dopustni odvisnik, glavni stavek, predmetni odvisnik
- b) pogojni odvisnik, glavni stavek, predmetni odvisnik
- c) pogojni odvisnik, dopustni odvisnik, glavni stavek
- č) dopustni odvisnik, pogojni odvisnik, glavni stavek

(1)

25. Podčrtani stavčni člen pretvorite v odvisnik in poimenujte vrsto odvisnika.

Kljub strokovnosti in obsežnosti knjigo odlikujeta razumljivost in preglednost.

Vrsta odvisnika: _____

(3)

26. Zanikajte spodnjo poved.

Če ta najnovejši in najpopolnejši vodnik po živalskem kraljestvu naročite zdaj, boste prejeli darilo.

(2)

27. Presodite pravilnost naslednjih trditev. Obkrožite DA, če je trditev pravilna, ali NE, če ni.

Stavek za nagovorom bi se moral začeti z malo začetnico.	DA	NE
Besede <i>milijon</i> , <i>ljubitelj</i> in <i>lažje</i> so v izhodiščnem besedilu zapisane pravilno.	DA	NE
Samostalnik <i>hrček</i> v rodilniku pravilno zapišemo <i>hrčeka</i> : Dobil je prikupnega hrčka.	DA	NE
V drugi povedi v pripisu manjka vejica za besedno zvezo 31. maja.	DA	NE
Vezej in pomišljaj sta v besedilu rabljena pravilno.	DA	NE

(3)

28. Napišite predstavitev knjige.

Predstavljajte si, da vam je profesor biologije naročil, da za razstavo novih knjig napišete objektivno predstavitev Velike ilustrirane enciklopedije živali. Zajema naj opis knjige in njene vsebine, število avtorjev in prevajalcev, kraj in leto izida. Pri pisanju uporabite podatke iz izhodiščnega besedila in iz bibliografskega opisa knjige. Pišite na naslednjo stran.

BIBLIOGRAFSKI OPIS KNJIGE

ODGOVORNOST..... : Lovka, Milan - urednik - prevajalec // Tome, Staša
 - prevajalka // Lipej, Lovrenc - prevajalec // Kryštufek, Boris - prevajalec
 // Tome, Davorin - prevajalec // Marčeta, Bojan - prevajalec
 NASLOV..... : Velika ilustrirana enciklopedija živali
 IZID..... : Ljubljana: Mladinska knjiga, 2003
 FIZIČNI OPIS..... : 624 str.: ilustr., 31 cm
 PREDMETNE OZNAKE..... : // živali // bivališča // sesalci // ptice // plazilci // dvoživke // ribe // nevretenčarji
 VRSTA GRADIVA..... : monografska publikacija, tekstovno gradivo, tiskano

(12)

